

GESCHIEDENIS WILLEMSFONDS VEURNE TER GELEGENHEID VAN HET HONDERDJARIG BESTAAN

door Ivan Winnock

1. Het “Veurnsch Comiteit”

De Willemsfondsafdeling Veurne werd officiëel gesticht in 1907. Willemsfondsen waren echter reeds in de jaren 1870 werkzaam te Veurne. In het begin was Gent de enige afdeling en werden bestuursleden van andere steden aanvaard als toegevoegde leden. Onder impuls van dhr. Vuylsteke kreeg tijdens de Algemene Vergadering van 5 maart 1865 art. 5 van de statuten volgende vorm: “Het bestuur mag, onder zijne verantwoordelijkheid, zich eenige leden buiten Gent verblijvende toevoegen, om in andere plaatsen in den geest der instelling werkzaam te zijn. Het Bestuur mag ook, met hetzelfde doel, in voornamelijk steden, comiteiten van drie of meer leden aanstellen. Het mag eindelijk, met hetzelfde doel, aan inschrijvers, in dezelfde gemeente of in twee of meer aanpalende gemeenten woonachtig, toelaten zich te verenigen en in te richten als Afdeling van het Willemsfonds”. In kleinere steden, die meer politieke tegenstand ondervonden, ontstond toen meestal een comiteit. In grootsteden ontstonden afdelingen die meer autonoom werkzaam waren.

In deze periode ontstond er te Veurne geen afdeling, maar er waren wel toegevoegde leden in Gent. Zo was in 1971 **Adolf De Hoon** toegevoegd lid uit Veurne en enkele jaren later **notaris Ad. Beernaert** toegevoegd lid uit Alveringem. Een toegevoegd lid was de vertegenwoordiger van het Willemsfonds ter plaatse en recruteerde leden voor de vereniging. Zij ontvingen van het Algemeen Bestuur een toelage voor de aankoop van boeken. Meestal werden die geschenken aan een volksbibliotheek of dienden als prijsboeken op de prijsdelingen van plaatselijke officiële scholen. Zij traden op als tussenpersoon bij de oprichting van afdelingen in de streek. Zo denken we dat deze personen aan de basis lagen van de oprichting der afdeling Nieuwpoort in 1876 en van het “Veurnsch Comiteit”. In het jaarboek 1882 van het W.F. lezen we dat voor de eerste maal het art. 5 van de statuten wordt toegepast en er in 1881 een “Veurnsch comiteit” wordt gesticht. Waarschijnlijk was dit “Veurnsch Comiteit” een unicum in de geschiedenis van het Willemsfonds. De leden daarvan waren de **heren A. Beernaert, K. Barbier, B. Bernolet, I. De Cae** en **A. De Hoon**. Deze laatste werd voorzitter van het Comiteit in 1881. De heer Adolf De Hoon was de zoon van dokter J.F. De Hoon uit Kaprijke, die een intieme vriend was van J.F. Willems. Ook was hij de schoonbroer van de dichter Ledeganck en van professor Heremans. Zijn neef was Victor De Hoon, die aan de basis lag van het “De Hoonfonds” beheerd door het W.F. Als ingenieur van “Bruggen en Wegen” werd hij in de jaren 1840 aangesteld te Veurne als verantwoordelijke voor de Noordwatering. Achtereenvolgens werd hij onder het liberaal bestuur van Veurne benoemd tot schepen, voorzitter van de Burgerlijke Godshuizen en van de Commissie der Gevangenis. Hij was ook stichter en erevoorzitter van de Werkmans- en Burgerkring, van een Volksbibliotheek en van een Maatschappij voor onderlinge bijstand onder de werklieden. Als voorzitter van het “Behaeghel Genootschap” sprak hij op 1/8/1880 ter gelegenheid van het schoolfeest der Middelbare school de volgende woorden: “Waarom willen de geestelijken meester zijn van het onderwijs? Waarom voeren zij oorlog tegen de wereldlijke scholen? Waarom trachten zij de geestelijke scholen talrijker te maken en meer te bevolken? Omdat deze laatste scholen hun het beste middel verschaffen om hun heerschappij te vestigen; omdat het in die scholen is dat men onder bedekte vorm onophoudend de volksverlichting en de volksvrijheid bestrijdt, de scheiding bewerkt tussen de standen en de haat opwekt tegen de

liberalen". Het Behaeghel Genootschap werd gesticht tot "bevordering van onderwijs en kunst" met een legaat nagelaten door oud-burgemeester Behaeghel.

In 1882 ontviel ons dhr. Bernolet en overleed A. Beernaert. De heer **R. De Clercq**, die ondertussen het Comité vervoegd had, werd aangesteld als procureur te Oudenaarde en verliet dus het Comité. Op 26 april 1885 werden de heren **E. Crombez**, bestuurder der Middelbare school, en **L. Van de Kerckhove**, drukker van het Advertentieblad aanvaard als nieuwe comitéleden en in diezelfde zitting werden de heren **K. Barbier** tot voorzitter en **I. De Cae** tot secretaris verkozen.

Dokter Karel Barbier was een intieme vriend van de toenmalige voorzitter van Gent, Prof. Paul Fredericq. Dr. Barbier was door en door Vlaamsgezind en liet zich verschillende malen als liberale kandidaat voordragen in gemeentelijke en wetgevende verkiezingen. Voor de eerste maal trad hij in het strijdperk in 1887, drie jaar nadat hij, verontwaardigd over de afschaffing van de enige stedelijke bewaarschool door de pas aangekomen klerikale meerderheid in de Gemeenteraad, er een vrije liberale hielp stichten. Door manipulatie bij de telling werd hij toen, op een paar stemmen na, niet verkozen. Door de katholieke meerderheid werden hem toen alle gemeentelijke ambten ontnomen, zoals "dischen" dokter te Steenkerke, Bulskamp, Adinkerke en Veurne. Ook werd hij buiten de beheerraden gezet van de Middelbare school, Volksgezondheid en Openbare bibliotheek. Naast de bezieler van het Willemsfondscomité, werd hij bestuurslid van het Behaeghel-genootschap. Gedurende vele jaren was hij voorzitter van de "Liberale Associatie" van Veurne. Ook werd hij herhaalde malen verkozen tot voorzitter van de Bond der Oud-leden van het Gentse studentenverbond "t Zal wel gaan" en vergastte daar ieder jaar de algemene vergadering op een heel gesmaakte toespraak. Hij gaf ook regelmatig lezingen in onze streek en schreef in "Het Laatste Nieuws" van Julius Hoste. Telkens kwam hij op voor de vissers, landbouwers en werklieden. In 1885 was er de opkomst van de Belgische Werkliedenpartij en samen met A. De Hoon werd dat door hem opgevangen doordat in de schoot van de "Liberale Associatie" een afdeling "De Liberale Burgers en Werkmanskring" werd opgericht.

Op het einde van de negentiende en begin twintigste eeuw was er een terugval bij het Willemsfonds. We kenden de stichting van het Davidsfonds in 1875, ook de schoolstrijd in 1884 veranderde het politieke landschap in België van liberaal naar katholiek. Het gevolg was dat vele onderwijzers en ambtenaren in het katholieke kamp stapten, wilden ze hun werk behouden. In 1887 was er een scheuring in de Liberale Partij tussen doctrinair en radicalen. Dit alles kende een weerslag binnen het Willemsfonds die een zeer gematigde koers volgde. Immers Art. 1 van de statuten vermeldde: "Het WF heeft een vrijzinnige en Vlaamse strekking, maar houdt zich buiten de eigenlijke politieke strijd." Tengevolge van deze lakse houding ging tussen de jaren 1897 en 1914 het ledenaantal achteruit en werden slechts 9 nieuwe afdelingen opgericht, waaronder Veurne op 20 mei 1907. Bij deze afgang bleef Veurne buiten schot. Wellicht zal de sociaal progressistische houding van dr. Barbier en ir. De Hoon daarvan de oorzaak zijn.

2. Periode voor W.O.I

Na jarenlang werkzaam geweest te zijn als een "Comité" afhankelijk van de afdeling Gent, werd de autonome Willemsfonds afdeling Veurne opgericht op 20 mei 1907 in de zaal van de Harmonie Ste Cecilia.

Het bestuur werd samengesteld als volgt:

Voorzitter: Dr. Karel Barbier (voorzitter van de Liberale Associatie)
Ondervoorzitter: Dr. Robrecht Joos
Schatbewaarder: Oscar Rousseeuw (voorzitter van de Liberale Burgers- en Werkmanskring)
Secretaris: Prosper Terlinck
Bestuursleden: Honoré Ruysen (werd in 1913 secretaris-penningmeester)
Kamiel Brunein (drukker van het Advertentieblad)
William Duclos
August Lesaffre (secretaris van de Liberale Associatie)
August Houtsaegeer (voorzitter van de Rethorica-gilde)
Julien Andries (voorzitter van de Harmonie Ste Cecilia)

Aanvankelijk waren er een 60-tal leden maar het aantal steeg vlug tot 80, wat waarschijnlijk vooral te wijten aan de actieve werking, zowel intern als naar de leden toe. Elk jaar waren 's winters een zestal activiteiten in de vorm van concert-voordrachtavonden. Die vonden plaats in het lokaal "De Rhetorica" bij J. de Vallejo op de Houtmarkt. Zo'n avond begon om 19 uur met een paar concertstukken door de symfonie, twee aria's en een kluchtlied. Daarna volgde een voordracht door een bestuurslid of een spreker van het hoofdbestuur. Vervolgens weer concert, zang en tot slot het Willemsfondslied. Om de avond te besluiten volgde een danspartij met achtereenvolgens een polka, een schottisch, een berline, een mazurka, een wals, een pas des patineurs en een favorite. Tijdens elke bijeenkomst werd ook een boekentombola ingelast. Een greep uit de onderwerpen van de voordrachten gebracht door plaatselijke sprekers: "Een reisje naar Limburg" door Prosper Terlinck, "De tijd van Albrecht en Isabella" en "De Congo" door Dr. Barbier, "Lichaamsbouw der levende wezens" door Dr. Joos, "Egypte" door mr. Lesaffre, "Verbetering der Werkmanswoningen" en "Over Bouwkunst" door architect C. Van Elslande. Deze activiteiten werden ondersteund door twee muziekmaatschappijen: de Symphonie en de Harmonie Sint Cecilia. Voor het eerst werd in 1908 een kerstfeest gehouden onder leiding van de vrouwen van enkele bestuursleden en de oud-bestuurster van de stedelijke Meisjesschool met enkele juffrouwen. Dat was wellicht de voorloper van de bekende kerstfeesten van de latere Liberale Vrouwenbond.

Onze leden kregen ook jaarlijks een boek van het Willemsfonds. Daarenboven kregen ze regelmatig boeken toegestuurd uit het Julius Vuylsteke-fonds en het Victor De Hoon-fonds.

Het WF had toen geen eigen bibliotheek maar werkte samen met de "Liberale Burgers en Werkmanskring: Vrij en Bekwaam", die van Adolph De Hoon, ere-voorzitter van voormelde maatschappij, diens "volksboekery" gekregen had in 1899.

Het WF speelde ook een actieve rol bij de versmelting in 1908 van bovenvermelde partij met de "Liberale Associatie" die niet zo Vlaams gezind was. De "Liberale Volksbond" was geboren en deze versmelting bracht na W.O.I verschillende spanningen teweeg in de Veurnse politiek en in het Willemsfonds.

3. Het Interbellum

Gedurende W.O.I bestond de werking van het hoofdbestuur in het ondersteunen van afdelingen met een bibliotheek en er werden geen boeken uitgegeven. Daar Veurne in ieder geval afgezonderd was van de rest van het land lag alle werking er stil.

Onmiddellijk na de oorlog werden verschillende stappen aangewend door Dr. Barbier om de afdeling opnieuw op te starten. Hij onderhield een intense briefwisseling met Virginie Loveling,

wier werken op de index stonden, en met professors P. Fredercq, C. Debruyne, J. Vercoullie en M. Basse. Als eerste activiteit na de oorlog was er in januari 1921 een spreekbeurt over het "Gelijke stemrecht voor Vrouwen".

De gezondheidstoestand en het afsterven op 10 mei 1924 van Dr. K. Barbier, alsook de inwendige twisten in de Veurnse Liberale Volksbond betreffende de vervlaamsing, leidden ertoe dat de werking van het WF definitief stopte in het begin der jaren 20.

Het was na een spreekbeurt van mr. Victor Sabbe, georganiseerd door de Liberale Volksbond in november 1931, dat **dhr. Camiel Van Elslande** de impuls gaf om het WF opnieuw op te starten. Daar we toen een liberaal lokaal "Ons Huis" hadden, waarvan hij voorzitter was, poogde hij alle liberale maatschappijen erin onder te brengen. Camiel Van Elslande was architect, later ook arrondissementscommissaris, tevens notabel bij de Rhetoricagilde en erevoorzitter van de Koninklijke Harmonie Sinte Cecilia.

De heroprichting gebeurde op 3 april 1932 tijdens een publieke vergadering waar prof. Hegmans, nationaal secretaris, kwam spreken over "Klank en Zang aan het Westerfront". Als voorzitter van de Volksbond en voorzitter van "Ons Huis" sprak C. Van Elslande in de openingsrede: " De liberale Vlaamsgezinden staan pal en eerlijk met hun onaangetaste vaderlandsliefde. Zij willen recht laten wedervaren aan de Vlamingen, maar in het kader der Belgische eenheid; zij willen het Vlaamse volk ontvoogden van het klerikale juk, door het te ontwikkelen bij middel der Vlaamse taal. En dat is hun recht. Namens den Liberalen Volksbond begroet ik de herstelling van het WF dat altijd was en steeds blijven zal: VLAAMSGEZIND-LIBERAAL-VADERLANDSGEZIND". Een 25-tal leden schreef zich in, waaronder dhr. Paul Mortier, later professor aan de Universiteit van Gent, dhr. Albert Claeys procureur des Konings, dhr. Marcel Claeys vrederechter en dhr. Geysen directeur van de Middelbare school.

Op 1 juli 1933 verkreeg de afdeling haar rechtspersoonlijkheid en verschenen de statuten in het Staatsblad nummer 897.

Art. 1: De vereniging draagt de benaming: Veurnse afdeling van het Willemsfonds. Zij heeft haar zetel te Veurne. Zij is gesticht voor onbepaalde termijn.

Haar doel is de bevordering der verstandelijke en zedelijke ontwikkeling van het volk door het inrichten van leergangen, voordrachten, boekerijen, leeszalen, concerten, prijskampen, toneelopvoeringen, andere feesten of andere middelen. Daartoe zal de vereniging alle roerende en onroerende goederen, te welken titel het ook zij, mogen bezitten en gebruiken.

De taal der vereniging is het Nederlands.

Art. 2: Het aantal deelgenoten is onbeperkt, zonder nochtans minder dan drie te mogen zijn. De eerste deelgenoten zijn de ondertekenende stichters.

Art. 3: De beheerraad mag altijd nieuwe deelgenoten aanvaarden; hij bezit daartoe het uitsluitende recht en de volstrekte vrijheid.

Art. 4: De ontslaggevende of uitgesloten deelgenoten, evenals de erfgenamen van een overleden lid, hebben hoegenaamd geen recht op het bezit der vereniging. Zij kunnen het bedrag der bijdragen gestort door hen of door hun lastgevers niet terugvragen; zij kunnen geen opgave, noch overlegging van rekeningen, noch leggen van zegels, noch opmaken van boedelbeschrijving eisen noch vorderen.

Art. 5: De verplichtingen van elke deelgenoot zijn strikt beperkt tot het bedrag zijner bijdrage die ineens of in termijnen mag betaald worden. De bijdrage wordt jaarlijks door de beheerraad vastgesteld en mag de som van 500 F niet te boven gaan.

Art. 6: Buiten de deelgenoten die volledig de rechten genieten voorzien in de wet van 27 juni 1921, kunnen alle andere personen de vereniging bijtreden in de hoedanigheid van ere-,

beschermende of begunstigde leden. De algemene vergadering der deelgenoten zal in de regel voor huishoudelijke orde de rechten en plichten dezer ere-, beschermende of begunstigde leden bepalen, alsook de voorwaarden van hun aanvaarding, hun ontslag of hun uitsluiting.

Art. 7: De algemene vergadering is voor het overige slechts bevoegd om over de volgende zaken te beraadslagen en te beslissen:

- a) Verandering der standregels
- b) Benoeming en afstelling van beheerders.
- c) Goedkeuring der rekeningen en begroting.
- d) Ontbinding der vereniging

Art. 8: De algemene vergadering wordt jaarlijks gehouden, de laatste zondag van september. Een buitengewone algemene vergadering mag gehouden worden telkens als het belang van de vereniging dat vereist; zij moet gehouden worden telkens als tenminste een vierde der deelgenoten ze aanvraagt.

Elke vergadering wordt gehouden op dag, uur en plaats aangeduid op de bijeenroepingsbrief aan al de deelgenoten gestuurd. De beslissingen worden mondelings en, als het nodig is, per brief ter kennis der deelgenoten gebracht.

Art. 9: De algemene vergadering is gemachtigd te beslissen welk ook het aantal der aanwezige deelgenoten zij. De deelgenoten mogen zich door een gevolmachtigde laten vertegenwoordigen mits de gevolmachtigde zelf deelgenoot zij. Het is niet toegelaten gevolmachtigde te zijn van meer dan een deelgenoot.

Art. 10: De algemene vergadering wordt voorgezeten door de voorzitter of, bij diens afwezigheid, door de ondervoorzitter of het tegenwoordig bestuurslid.

Art. 11: Buiten de gevallen voorzien bij de artikels 8, 12 en 20 der wet van 27 juni 1921, zullen de beslissingen der algemene vergadering genomen worden bij volstreekte meerderheid van stemmen. Ieder deelgenoot heeft een stem. De beslissingen worden opgetekend in een bijzonder uitsluitend daartoe bestemd boek en getekend door de voorzitter en de secretaris. Uittreksel uit die beslissingen worden getekend door de voorzitter en de secretaris.

Art. 12: De beheerraad bestaat uit 9 leden, wier mandaat eindigt bij ontslag, herroeping of overlijden. De beheerders worden benoemd en afgesteld door de algemene vergadering bij meerderheid van stemmen. De beheerraad benoemt in zijn schoot een voorzitter, ondervoorzitter, secretaris, schatbewaarder, boekbewaarder, toezichter der boekerijen en een hulpsecretaris.

Worden door de deelgenoten eenparig als beheerders benoemd **de stichters**, te weten: **de heren Honoré Ruysen, Prosper Hendryckx, Antoon Van Lierde, Ernest Carre, Jan Carre, Camiel Brunein, Denise Van Elslande, de heren Claeys en Van Elslande.**

Dewelke als voorzitter hebben aangeduid: de Heer Ruysen , als ondervoorzitter Hendryckx, als secretaris Van Lierde, als hulpsecretaris mej. Van Elslande, als schatbewaarder Ernest Carre, als boekbewaarder Jan Carre en als toezichter der boekerij Brunein.

Allen verklaren te aanvaarden.

Art. 13: De beheerraad bezit de meest uitgebreide macht over het beheer der vereniging en over de beschikking over haar goederen. Al wat door de wet of door de standregels niet voorbehouden is valt in zijn bevoegdheid.

Art. 14: De persoon aangeduid als secretaris voert de gewone briefwisseling, het bestuur der dagelijkse zaken, geeft kwijtschrift en ontlasting aan alle openbare besturen, spoorwegen, posterijen en telegraaf.

Art. 15: In geval van vrijwillige of gerechtelijke ontbinding der vereniging wordt de bestemming der goederen en beschikbare gelden overgebracht naar S.M. ONS HUIS, Veurne Aldus opgemaakt in 9 exemplaren en getekend te Veurne de 13 juni 1933.

De werking van het bestuur bestond er in het begin van de jaren 30 voornamelijk in een bibliotheek in te richten. De toenmalige volksbibliotheek van de "Liberale Burgers en Werkmanskring" kwam in handen van het Willemsfonds, vestigde zich in "Ons Huis" en werd in 1934 erkend door de staat. Ze bestond uit een 400-tal romans, een 100-tal gedichtenbundels, een 200-tal wetenschappelijke en wijsgerige werken, een 160-tal Franse boeken en een 100-tal jeugdboeken. Het waren vooral de heren Prosper Hendryckx, Prosper en Ernest Carre die de boekerij organiseerden. Nieuwe boeken moesten aangekocht worden. Daartoe werden feestelijkheden ingericht en een inschrijvingslijst voor giften aangelegd. Tijdens de zomer was de bibliotheek open op maandag en vrijdagavond en tijdens de winter op zondag en vrijdag. De bibliotheek was voor iedereen toegankelijk. De leden van het WF die een jaarlijks lidgeld betaalden van 20F moesten niet betalen, de niet-leden betaalden 0,25F per boek. De uitlening van de boeken ging in stijgende lijn. Het eerste jaar waren er dat 820 en in 1938 was dit aantal gestegen tot 2506. De rente van het "Oswald De Schampelaerefonds", gesticht in 1922, maakte het ook mogelijk dat de leden naast een boek van het Hoofdbestuur en één van het De Hoonfonds, ook nog een buitengewoon premieboek kregen. De feestelijkheden werden meestal opgeluisterd door de "Zeemeeuw" uit Oostende en afgesloten met een bal. Wegens het afsterven van koning Albert I ging het bal in 1933 niet door. Ook waren er regelmatig voordrachten: "Peter Benoit" door Victor Sabbe, "Hendrik Conscience" door leraar Ureel, "Officieel Onderwijs" door Houvenaeghel, "Operetten" door A. Mouqué, "Centraal Zwitserland en het tragische Kussnach" door F. Capiteyn. Ook gebeurden er een paar gezamenlijke uitstappen. Met leper gingen we naar Frans-Vlaanderen en met Brugge naar Zuid-Vlaanderen. Op 28/10/34 nam de afdeling deel aan de hulde aan A. Hans te Gent, waar onze afdeling een bronzen medaille van de hand van H. Ruysen overhandigde. In deze periode hadden we een 60-tal leden.

In het jaar 1936 waren er een paar belangrijke bestuurswissels: **voorzitter Ruysen werd erevoorzitter en vervangen door Prosper Hendryckx; secretaris Van Lierde werd vervangen door Omer Verdoolaege; notaris Buurmans werd ondervoorzitter.** Onze afdeling kende opnieuw een bloei. Drie voordrachtavonden werden gehouden en gebracht door mensen uit het onderwijs: "Wat een leraar lachen en lijden kan" door Jan Schepens, "De Zee en de Vlaamsche letterkunde" en "Indrukken uit Cuba en Mexico" door Karel Jonckheere, "Vader Teirlinck en de Vlaamsche Beweging" door J. Tordeur, "Het Vlaamsche Lied" door O. Van Hauwaert, "Het sprookje van Eindhoven" door Willem Putman, "Mijn reis naar Rusland" door H.F. Desmidt, "Spionnen en Spionage" door dhr. Penninckx, "Letterkundige toelichting" door Zeger Andries en "Gentse Humor" door Dr. A. Hegmans. Iedere spreekbeurt werd gevolgd door een boekentombola. Op 24 januari 1937 ging er een groot galafeest door met de opvoering van een operette "De Duvel in de Kostschool" gebracht door de jeugdafdeling WF-leper en op 29 januari opnieuw een toneelavond "Familie Problemen" gebracht door "Voor Volk en Taal" in het lokaal Ons Huis. Beide toneelavonden werden gevolgd door een bal. Voor het uitbreken van de oorlog had de afdeling toen 66 leden.

Op zondag 6 november 1938 werd een WF-Jeugdverbond opgericht onder impuls van, Emiel Hendryckx, zoon van de voorzitter, en van Robert Devoghel, die feestleider werd. Voorzitter werd Emiel Hendryckx, ondervoorzitter Johan Demulder, schatbewaarder Jacqueline Hendryckx, secretaris Gilberte Cortier. Deze laatste functie werd het jaar daarop bekleed door

Gaby Morael. De jeugdafdeling kende van meet af aan een heel grote werking. Naast drie voordrachten gehouden door de leden zelf, waren er drie fietstochten, een busreis naar Knokke en een kerstfeest. Het jaar werd afgesloten door een slotfeest met een gevarieerd programma, gevolgd door een bal. Een groot verbroederingsfeest van alle West-Vlaamse afdelingen, dat op 27/8/39 zou doorgaan, kon door de algemene mobilisatie niet doorgaan. Hun ledenaantal steeg in die periode boven de 90.

Daar tijdens W.O.II enkel Duitsgezinde verenigingen werden toegelaten, beperkte zich de werking van WF Veurne tot het openhouden van de boekerij. Tijdens deze oorlogsjaren steeg het aantal uitleningen van 2000 tot meer dan 10000. In deze periode werd de boekerij open gehouden door Prosper en Emiel Hendryckx. De Nationale Voorzitter O. Van Hauwaert vestigde de aandacht op de verordening dat werken van Duitse schrijvers die uitgeweken waren uit Duitsland geweerd moesten worden, evenals boeken met een anti-Duitse strekking.

4. Periode 1945-1967

Met 122 leden kende onze afdeling na de oorlog het grootste aantal leden uit gans zijn geschiedenis. Op 22/10/45 gaf Omer Verdoolaege wegens familiale omstandigheden zijn ontslag als secretaris. Ons bestuur zag er toen als volgt uit:

Voorzitter: Prosper Hendryckx

Secretaris: Origene Carton

Penningmeester - bibliothecaris: Emiel Hendryckx

Bestuurders: Ernest Carre

Omer Verdoolaege

Charles Schaessens

Raoul Winnock.

Raoul Winnock sprong af en toe bij als hulp bij het secretariaat. **Dhr. Charles Pil** werd **hulpbibliothecaris** en stond in voor het innen van de lidgelden.

Vanaf 1946 was de werking zeer intensief. Meerdere sprekers kwamen aan bod: op 13/1/46 "Hulde aan de Vlaamse letterkundigen om het leven gekomen door het oorlogsgeweld" door Germain Dezeure; op 22/12/46 "Het Franse Maquis en het Verzet" door Joris Penninx; op 9/11/47 "Het Huwelijk" door Baan Van Maele; op 7/12/47 "Gevangenisleven tijdens de Duitse bezetting" door Jan Schepens; op 25/1/48 "Het Verzet" door A. Hegmans; op 6/2/49 "Van de Druk komt Geluk" door Henri Degrave; op 27/2/49 "Uit de Liederenschat van het Willemsfonds" door Victor Sabbe; op 19/3/50 "Een avond bij Chopin" door G. Lauwers; op 30/3/50 "Europa-Ritme" door Herman Van Snick; op 17/4/50 "Kuiierend door Afrika" door Karel Jonckheere.

Op 8/2/47, op 11/10/47 en op 6/11/48 waren er een "Kunst en Kabaretavond" met medewerking van het gemengd koor "Het Looze Vissertje" uit Oostende, dit telkens gevolgd door een bal. Onze afdeling nam ook deel aan de provinciale reizen. Op 7/7/46 gingen we naar Frans Vlaanderen en ontving onze afdeling alle deelnemers op een gezellig samenzijn en dansfeest. Op 15/6/47 gingen we naar Nederland, op 11/6/50 bezochten we Calais en de Opaalkust, in 1951 namen we deel aan een groepsreis naar Beloeil en in 1952 gingen we naar Breda.

Op 21/1/50 was er ook een toneelavond in ons lokaal "Ons Huis", waar de "Kwatta-Soldaten" werd opgevoerd door de toneelkring "Ijzerbloempje" uit Middelkerke.

Door toedoen van de toenmalige directeur van de Middelbare school, Karel Jonckheere, werd een jaarlijkse prijs voor Nederlands toegekend. Reeds voor de oorlog werd met gunstig gevolg

de toelating gevraagd aan de Minister van Onderwijs om de leerling met de meeste punten voor Nederlands met een minimum van 80% in het derde Middelbaar met een prijs te belonen. Tot op heden wordt deze prijs ieder jaar toegekend, maar wel voor een leerling van het laatste Atheneum jaar.

Op de bijzondere algemene vergadering van vrijdag 22/6/56 werd een nieuw bestuur verkozen. **Erevoorzitter werd Prosper Hendryckx, voorzitter Joris Van den Castele, ondervoorzitter Dieudonné Dalle, secretaris Louis Carroen, penningmeester Charles Pil, bibliothecaris René Govaert en bestuursleden de heren Carre, Carton, Cloedt, Verdoolaege, Raoul Winnock en Antoine Thomas, prefect van het Atheneum.** Onze afdeling kende toen gedurende vier jaar een zeer intense werking. Meerdere bekende sprekers verzorgden een voordrachtavond met lichtbeelden: "Kanker" door R. Raman, "Amerika" door R. Fraimaut, "Zeden in de Zestiende Eeuw" door L. Van Brabant, "Charles Decosters Ulenspiegel" door A. Gerlo, "Zorg om Taal" door prof. Van Werveke, "Moskou" door R. Vrielynck, "Het Internationaal Geofysisch Jaar" door prof. Van Mieghem, "Jongste Opgravingen te Argos" door prof. J. Bingen, "Het Vierwoudenstedemeer" door B. Dobbelaere. Ook waren er een filmvoorstelling in 1956 en twee muziekkavonden, respectievelijk door Euterpe in 1957 en Musica Viva in 1958.

Niettegenstaande de voorzitterswissel waarbij Joris Van den Castele vervangen werd door Godgaf Dalle op 23/4/64 bleef de werking gedurende de jaren 1960 tot 1967 op een laag pitje. Enkel de bibliotheek bleef werken en er werd een morele steun gegeven aan culturele manifestaties als de "Johannespassie" en "Avond van het Vlaamse lied" ingericht door Jeugd en Muziek. Het was een algemeen verschijnsel dat culturele verenigingen in deze periode met moeilijkheden te kampen hadden. Voordrachten trokken geen volk meer waarschijnlijk door de intrede van de beeldbuis in de huiskamer. Gevolg: in 1961 werd gestopt met het aanbieden van lidkaarten. De vereniging werd niet opgedoekt maar was slapende.

5. Uitbreiding WF-Westhoek 1967-1977

Toen de dochter van de toenmalige nationale Voorzitter prof. Van Werveke, als gevolg van haar huwelijk met eerste substituut Alfred Dujardin in de streek kwam wonen, kende onze vereniging een heropbloei.

Op de Algemene Vergadering van 21 februari 1967 boden Prosper en Emiel Hendryckx hun ontslag aan en werd een nieuw bestuur verkozen. Het bestuur zag er toen aldus uit:

Voorzitter: Kateleine Van Werveke

Ondervoorzitter: Ivan Winnock

Secretaris-penningmeester: Alfred Dujardin

Bibliothecaris: René Govaert

Bestuursleden: Godgaf Dalle

Emiel Hendryckx

Charles Pil

Marc Van Eygen

Omer Verdoolaege

Er werd algemeen aangenomen dat de territoriale werking uitgebreid moest worden tot buiten de stad Veurne ten einde een groter publiek te bereiken. Op 32/12/65 telde Veurne 7460 inwoners, De Panne 6709 en Koksijde 6437, dus in het totaal 20606 inwoners. In het Belgisch Staatsblad van 6 april 1967 verscheen toen ook de naamsverandering: **Willemsfonds Westhoek.**

In 1969 werd er een campagne opgezet om opnieuw lidgelden te innen via de post en we startten met 22 leden, van wie er 12 uit Veurne, 7 uit Koksijde en 3 uit De Panne.

Tengevolge van de intensieve werking van de Veurnse stadsbibliotheek en de slechte staat van zowel de WF boeken als van het lokaal "Liberty", waarin de bibliotheek was ondergebracht, daalde het aantal uitleningen van onze bibliotheek. Ze had daarenboven met zware financiële moeilijkheden te kampen. Niettegenstaande de nietaflatende inspanningen van bibliothecaris René Govaert en hulp Jean-Paul Bloeyaert ging het verder bergaf en in december 1970 wenste de bibliothecaris dhr. Govaert niet verder te functioneren. Men vond geen vervanger. De bibliotheek werd gesloten. Een oplossing was de bibliotheek tijdens de zomer ter beschikking te stellen aan de vakantiegangers vermits er geen bibliotheken aanwezig waren in De Panne en Koksijde. Door de secretaris zou uitgekeken worden naar een geschikt lokaal. Men vond een pand in de Zeelaan te Koksijde eigendom van apotheker Kinget. Gedurende een drietal jaar werd daar een zomerbibliotheek ingericht met een gemiddeld aantal van 70 lezers, wat een matig succes mocht genoemd worden.

In de maand juni 1970 vernam het bestuur dat er te Diksmuide geen lidkaarten meer geïnd werden door moeilijkheden in de gemeentelijke politiek. Teneinde deze leden niet te verliezen, kende onze afdeling "Westhoek" een nieuwe uitbreiding met Diksmuide. Daarmee telde onze afdeling toen 91 leden in 1972: 27 uit Veurne, 30 uit Diksmuide, 12 uit Koksijde, 6 uit De Panne, 2 uit Beerst, 4 uit Leisele, 4 uit Nieuwpoort, 2 uit Stavele en 4 uit Woumen.

Op 20/10/67 liep de Stenen Zaal te Veurne barstens vol voor de TV-vedette prof. Florquin. Van 20 tot 27/2/68 liep een tentoonstelling over "Kathe Kollwitz". Het jaar daarop kende een tentoonstelling in de Vleeshalle over Afrikaanse kunst heel veel belangstelling. Twee toneelavonden, gebracht door het West-Vlaams toneel in de zaal "Liberty", kenden een groot succes. Toen echter in 1972 Armand Preudhomme kwam met zijn "Purperen Heide" en er slechts 5 mensen aanwezig waren, doofde alle werking. Deze financiële flop werd toen gedragen door het inrichten van een bal te Izenberge. In de bestuursvergadering van 21/2/1972 stelden het echtpaar Dujardin hun mandaat van voorzitter en secretaris ter beschikking maar bij gebrek aan kandidaten werd hun ontslag niet aanvaard. De werking van onze afdeling stond vanaf deze datum op een laag pitje. In 1973 waren er nog 39 leden. Op 21/12/73 was er nog een spreekbeurt "Dertig eeuwen zwarte kunst" door de amateur-goochelaar en leraar Lode Debevere. De belangstelling was matig. Om de kas te spijsen werd toen ook een the-dansant ingericht in het lokaal de "Liberty". Een bal, ingericht door Marcel Heughebaert te Izenberge, bracht ook geld in het laatje. In 1974 kwam politiecommissaris Mortier uit Gent ons onderhouden over de "Rechtvaardige rechters nog steeds zoek" in de raadszaal van het stadhuis.

In 1975 was onze afdeling mede-initiatiefnemer voor het oprichten van een Culturele Raad in Veurne. Na een moeilijke aanlooperperiode waarbij gediscuteerd werd over de verdeling van de filosofische richtingen in de Raad van Bestuur, werd de evenredige verdeling aanvaard en hebben we sindsdien een vertegenwoordiger van het WF in het bestuur. Tengevolge deze stedelijke raad hadden we een paar gezamenlijke activiteiten met het Davidsfonds. Een spreekbeurt door Maurits Debra over "Wandelingen met Delvaux" en een reisverslag over "India" door Jan Veters en Marc Vandendriesch. Ook lag onze afdeling toen aan de basis van het verspreiden van een stedelijk informatieblad.

Het vinden van geschikte manuscripten werd meer en meer problematisch, anderzijds waren de kosten van aanmaak en verspreiding van boeken dermate gestegen dat het jaarlijks lidgeld onvoldoende was om eigen publicaties te bekostigen. Bovendien bleek het ook wenselijk dat het contact van het hoofdbestuur met de plaatselijke afdelingen niet beperkt zou blijven tot die ene

jaarlijkse publicatie. Met ingang van 1973 werd een samenwerking aangegaan met “De Vlaamse Gids”, waarin de rubriek “Mededelingen van het Willemsfonds” werd ingelast. Dit literaire maandblad was in 1905 ontstaan als opvolger van het “Tijdschrift van het Willemsfonds”, zodat in feite dus een historische band dus opnieuw werd aangeknoopt.

6. Feitelijke Vereniging na 1977

Al vanaf haar ontstaan steunde onze afdeling voor haar werking alleen op de Voorzitter, hoogstens bijgestaan door de secretaris of de penningmeester. Dit zorgde echter dat telkens na een actieve periode een periode van slaap aanbrak. De ondervoorzitter Ivan Winnock was echter van oordeel dat een maatschappij niet werkzaam kan zijn met één of twee mensen, maar dat er een team van mensen moet zijn, die elk een specifieke taak krijgen. Onder zijn impuls ontstond er toen een reorganisatie en een uitbreiding van het bestuur. Ieder bestuurslid was vanaf toen verantwoordelijk voor een activiteit.

Op de Algemene Vergadering van 3/3/78 werd volgend bestuur bekrachtigd:

Voorzitter: Alfred Dujardin (vrederechter)

Secretaris: Ivan Winnock

Penningmeester: Emiel Hendryckx

Bestuursleden: Pil Charles

René de Grave

Marcel Heughebaert

René Govaert

Marcel Thomas

mevrouw Verlodt

Marc Van Eygen

Paul Dochy

Vanaf dat jaar kende onze afdeling een intensieve werking en steeg ons aantal leden van 27 naar 90.

Daar Willemsfonds Nationaal zoveel mogelijk afdelingen moest hebben, teneinde voldoende subsidies te verkrijgen voor haar werking, moesten we in 1977 onze afdeling “Westhoek” opnieuw opsplitsen in afzonderlijke afdelingen. Zo ontstond er een afdeling in Koksijde en één in Diksmuide. Bovendien werd in de Algemene Vergadering van 3/3/77 beslist de vzw af te schaffen en over te gaan tot een feitelijke vereniging.

Op voorstel van dhr. Pil vindt onze Algemene Vergadering ieder jaar plaats met een etentje. Wat vroeger een officiële aangelegenheid was tussen enkele bestuursleden, groeide uit tot een gezellig samenzijn met een gemiddelde aanwezigheid van een 35-tal leden. De organisatie lag in handen van dhr. Pil en de voorzitter dhr. Dujardin hield ieder jaar een zeer opmerkelijke tafelrede over actuele culturele en politieke problemen van ons land. De eerste A.V. in 1978 ging door in de “Welkom” te Houtem en dit voor de prijs van 420 F. De volgende jaren trokken we naar het restaurant “Maritiem” in Sint-Idesbald. Door het ontstaan van de afdeling Koksijde verhuisden we naar de “Avenue” in De Panne, waar we dat samenzijn tien jaar opeenvolgend hielden. Daar het restaurant te elitair werd en de prijs daarmee ook evolueerde, werd naar een nieuwe locatie uitgekeken. In het kader van interreg was onze vergadering in 1992 te Hondshoote in de “Xaviere” (een boerderij in Hondshoote), het jaar daarop in de “Dreve” te Veurne en het volgend jaar in de “Merlot” te De Panne. Vanaf 1997 werd jaarlijks onze A.V.

gehouden in de "Ibis" op de Grote Markt te Veurne. Ook voor onze gewone vergaderingen hebben we enkele rondzwervingen gekend. In het begin was het telkens in ons liberaal lokaal "Liberty". Maar toen dit in verval raakte, hadden we achtereenvolgens "Oud Veurne", "Flandria", "t'Torentje", "De Beurs", "De Dreve" als vergaderplaats. Vanaf 1986 werden onze vergaderingen ten huize van de bestuursleden gehouden en vanaf 1990 definitief bij de ondervoorzitter dhr. Winnock. Om die vergaderingen aangenaam te laten verlopen gingen die vaak gepaard met een wijnproeverij.

Ons bestuurslid de Grave was verantwoordelijk voor het inrichten van tentoonstellingen. De eerste tentoonstelling ging door in 1978 in de lokalen van de BBL en was meteen een schot in de roos. Het onderwerp "Schilderwerken van Overleden Veurnse Kunstenaars" kende een zeer grote belangstelling. Een van de bezoekers schreef in ons boek: "Eén van de mooiste exposities die Veurne ooit bood". Tijdens de volgende twintig jaren werd er telkens een nieuwe tentoonstelling georganiseerd, waaronder: "Camiel Van Elslande en Veurne Ambacht", "J.J.de Grave", "Edmond Dubrunfaut", "Schelpen", "Westhoek en Filatelie", "Rilke en Veurne", "Ex Libris", "Architectuur van Toen", "Vaandels en Wimpels uit Veurne", "De Liberale Partij te Veurne voor W.O.II". Deze vonden meestal plaats in de zaal van de ASLK en kende telkens een 500-tal bezoekers.

Secretaris Winnock stond in voor de wedstrijden. Als leerkracht chemie richtte hij gedurende 10 jaar een wetenschappelijke wedstrijd in voor de leerlingen van de Westhoeksscholen en dit voor de eerste keer in 1977. Deze wedstrijd ging door onder de auspiciën van Nationale Opvoeding die meerdere keren een afgevaardigde stuurde naar het stadhuis van Veurne. Prijzen werden geschonken door de Provincie, Kiwanis, Sorops, Liberale Vrouwenbond en de verschillende bankinstellingen van Veurne. Aanvankelijk nam het College van Veurne, RITO De Panne, RITO Diksmuide, Atheneum Diksmuide en Atheneum Veurne eraan deel. Na een paar jaar was er echter verbod van het college om er nog aan deel te nemen en na enkele jaren waren het alleen nog leerlingen van het Atheneum van Veurne. Daardoor kwam er een einde aan deze wedstrijden.

Vanaf 1980, tot bij zijn overlijden in 1990, richtte penningmeester Emiel Hendryckx ieder jaar een eendagsreis in. Deze reizen lagen aan de oorsprong van het stijgend aantal leden. Wij gingen naar Rotterdam, Amsterdam, Delft, Zeeuwse ringdorpen, Parijs, Compiègne, Picardië, Reims, Rouen, Doornik en Tongeren. Meestal was het hoofddoel van zo'n reis een tijdelijke tentoonstelling zoals Van Gogh, Manet, Gauguin, Picasso, maar ook antiekbeurzen en kastelen. De talrijke uitstappen worden door het toenmalig katholiek Ministerie van Cultuur niet aanvaard als activiteit waardoor we het statuut van actieve afdeling verloren in 1983. Hierdoor verloor het hoofdbestuur een deel van zijn toelagen. Het jaar daarop hebben we twee nieuwe activiteiten gepland, namelijk een toneelvoorstelling en een voordrachtavond, waardoor we opnieuw werden erkend.

Bestuurslid Verlodt vergastte ons regelmatig op concerten in de Stenen Zaal en in de kerken. Dit gebeurde in samenwerking met Jeugd en Muziek. Zo kregen we "De Johannespassie van Bach", "Hoge Messe van Bach", "Requiem van Mozart", "Vivaldifestival", "Flamenco", het Nationaal orkest en het BRT orkest te horen.

Bestuurslid Thomas stond in voor de voordrachten, waaronder "De Slag aan de Peene" door Raf Seys, "Willem de Zwijger" door Pierre Debra, "Paranormale Verschijnselen" door Emiel Ramoudt. Hijzelf gaf een spreekbeurt over "Oud Egypte" in verband met onze uitstap naar de "Toutenchamon" tentoonstelling. Ook verzorgde hij een prachtige herdenking en tentoonstelling van "40 jaar Nazikampen". Jaarlijks namen we ook deel aan de stille wandeling aan de Peene waar de definitieve afscheiding van Vlaanderen van Frankrijk werd herdacht.

In 1978 werden er boeken uitgeleend aan de bibliotheek van Nieuwpoort en in 1980 aan Havezate. Daar er plannen waren om de "Liberty", waarin onze boeken waren ondergebracht, te slopen, moesten onze boeken geliquideerd worden. Professor Ada Deprez uit Gent kwam de uitgiften van de 19de eeuw uitzoeken en de overige werden op de avondmarkt verkocht en geschonken aan onze leden.

Meerdere brieven werden geschreven naar het schepencollege met als doel het stadspatrimonium te behouden en te verbeteren, dit met wisselend succes. Er werd aangedrongen om het legaat "Ameel" te aanvaarden ten einde er een museum in onder te brengen. Wandelpaden met gebruik van kerkewegels werden voorgesteld. Beide projecten werden niet aanvaard. We hadden echter meer succes met de suggestie om aan alle belangrijke gebouwen een beschrijving aan te brengen en op het Sint-Denijsplein de plattegrond van de Sint-Denijskerk in andere stenen uit te tekenen. Ook konden we de verkoop van de Hoge Wacht op de Grote Markt verhinderen. We kregen van het stadsbestuur ook gedaan dat er in een nieuwe verkaveling een straat genoemd werd naar Jan Frans Willems.

In deze periode is er ook een uitbreiding van ons bestuur: in 79 procureur Bondewel, die zijn ontslag neemt in 1986, in 1981 dhr. Willems, later opgevolgd door zijn vrouw, in 1983 ingenieur Vettters, die in het begin instaat voor de 11 julivieringen, in 1987 Monique Seru, die in 1989 secretaresse wordt. Helaas hebben we ook 3 sterfgevallen: in 1987 dhr. Marcel Thomas, in 1989 dhr. René Govaert en in 1990 dhr. Emiel Hendryckx. Zijn vrouw Lucienne Looze volgt hem onmiddellijk op als penningmeester.

We spelen ook in op de Europalia tentoonstellingen die doorgaan te Brussel. Zo bezoeken we in onze hoofdstad "Japan", "China", "Peru", "Portugal", "Colombia", "Breughel" en "W.O.II". Ons bestuurslid Jan Vettters zorgt jaarlijks voor meerdere boeiende activiteiten. Met hem bezoeken we regelmatig de vorderingen van de werken aan de autostrade Oostende – Duinkerke. Hij geeft een paar maal een reisverslag van zijn reizen naar India en Nepal. Hij verzorgt ook jaarlijks uitstappen naar Brugge waar de stadsgids René Bouche ons onbekend Brugge toont. Brussel bezoeken we "Averchts" en Dony Van Tongerloo leert ons Antwerpen kennen.

Tijdens de jaren 1996 tot 2001 richt voorzitter Winnock telkens een ééndagsreis in naar Parijs, waar we telkens een arrondissement afwandelen. Zo leren we achtereenvolgens de Défence en les Grands Boulevards, Montmartre, Saint Germain, Montparnasse, met de catacomben, de Marais, île de la Cité en Saint-Louis, Vincennes en Saint-Denis kennen.

7. Millenniumwissel

Het naderen van de millenniumwissel gaat gepaard met enkele ingrijpende bestuurswissels. Na 30 jaar dienst gaf dhr. Dujardin zijn ontslag als voorzitter. Ondervoorzitter Winnock werd in 1996 met algemeenheid van stemmen tot voorzitter verkozen. Eddy Deboyser, die toegetreden was in 1995 werd ondervoorzitter. Kaatje Plasman, die toetrad in 1995, neemt in 2002 de rol van penningmeester op zich in opvolging van Lucienne Looze, die ontslag had genomen. Gezien zijn hoge leeftijd nam René de Grave in 1998 zijn ontslag en wordt vervangen door Guido Feys. Mevrouw Suzy Feys, die bestuurslid werd in 1999, wordt het jaar daarop opgenomen in het bestuur van de provincie en opnieuw het jaar daarop in het hoofdbestuur. Daardoor wordt de afdeling Veurne nauwer betrokken bij het provinciaal gebeuren en het nationaal gebeuren. Een aanwinst in 2001 is ook het echtpaar Franchois. Zo is ons bestuur nu als volgt samengesteld:

Erevoorzitter: Alfred Dujardin,

Voorzitter: Ivan Winnock,

Ondervoorzitter: Eddy Deboyser
Secretaris: Monique Seru
Schatbewaarder: Kaatje Plasman
Provinciale en nationale afgevaardigde: Suzy, Feys
Bestuursleden: Guido Feys
Hedwig Francois
Marcel Heughebaert
Lucienne Looze
Charles Pil
Griet Puype
Jan Veters
Jacqueline Willems

We pogen zoveel mogelijk onze jaarprogramma's te variëren, zoals muziek, tentoonstellingen, eendagsuitstappen, fietstochten en meerdaagse reizen. Ook nemen we opnieuw de draad op met vroegere initiatieven, zoals toneel, wandelingen en spreekbeurten.

Er wordt ernaar gestreefd dit te doen in samenwerking met andere verenigingen. Vooral voor spreekbeurten, waarvoor we afzonderlijk te weinig belangstelling hebben, werken we samen met het plaatselijke Davidsfonds en met WF Nieuwpoort. Zo gebeurt gezamenlijk o.a. "Wandelingen met Delvaux" door Maurice Debra, "Zuidpool Expeditie" door Dancecour, "Humor in Woord en Beeld" door Omblets, "Rook" met Katrien Vandendriessche. In samenwerking met de Vrijzinnige Koepel hebben we ieder jaar toneel of muziek. Zo kennen we o.a. "Vandaag geen Hamlet", "Open Huwelijk", "The Woods", "Gunther Neefs", "Hongaarse Avond", "Glenn Miller" en "Duke Ellington". Met de VLD van Veurne, Nieuwpoort en Diksmuide hebben we jaarlijks een nieuwjaarsreceptie waar een bekend politicus komt spreken.

In 1996 gaan we naar Brugge het toneelstuk "Mac Beth" bekijken en vanaf 1997 richten we ieder jaar zelf een dinner-theater op. Het is Kaatje Plasman die ieder jaar instaat voor een monoloog, gevolgd door een etentje. Dit gebeurt telkens in de "Reygaerd" te Avekapelle. Zo zien we achtereenvolgens: "Bouillon Belge", "Een Vrouw alleen", "Weg met de stad, weg met het huwelijk", "Brelwaerts", "Variaties op Genevieve", "Spiegel van Fernand". In 2003 brengt de "Zwarte Komedie" ons "De Kersentuin" in samenwerking met Poperinge.

Tijdens deze jaren worden ook verschillende tentoonstellingen ingericht. Zo zijn er tentoonstellingen van Veurnse kunstenaars Swaelens, Vandenplancke, Van Steelandt, Gailliant en Zinjé in het Novotel te Brugge. "Imago 2000" in de Loft en "Imago 2001" in de Noble Roze waren het resultaat van de kunstwedstrijden ingericht door het WF Provinciaal Verbond West-Vlaanderen in opvolging van de Ghislain Aertsprijs.

Om meer de jeugd erbij te betrekken gaan we de sportieve toer op en richten we wandelingen en fietstochten in. Zo maken we een natuurwandeling in de duinen onder leiding van Decoussemaeker en meerdere wandelingen in Buyscheure onder de hoede van dhr. J.Veters. Dhr. Francois richt vanaf 2002 ieder jaar een 4-daagse reis in, waar telkens één dag uitgetrokken wordt om te wandelen. Zo ontdekken we de Eifel, de Franse Ardennen en de Hoge Veluwe. Mevrouw Suzy Feys richt ieder jaar een culturele fietstocht in. We fietsen in 1999 naar de Grardhoeve, in 2000 naar de Fintele, in 2001 naar Lo, in 2002 naar Westoria te Diksmuide, in 2003 naar het Sleutel-Slotmuseum te Nieuwpoort, in 2004 naar de waterwinning in Cabourg, in 2005 naar Stuivekenskerke. Onze doelstelling de jeugd erbij te betrekken slaagt echter slechts ten dele.

Onder leiding van ondervoorzitter Deboyser maken we ieder jaar ook kennis met een stad. Zo leren we Lier kennen, de grootste belangstelling echter gaat naar de versterkte Noord-Franse steden. Ieder jaar gaan we achtereenvolgens naar Arras en Vimy, Boulogne en Saint Omer, Montreuil, Rijsel, Douai en Cambrai, Amiens, Saint Dizier, Laon. Deze uitstappen werden telkens beëindigd met een gastronomisch maal.

Belangrijke tentoonstellingen in Brussel en in het PMMK te Oostende worden regelmatig bezocht. Daar de prijs van een bus te hoog ligt, gebeurt de verplaatsing met privé wagens of trein. Zo bezoeken we te Brussel "Delvaux" in 1997, "Van mens tot mens" in 1998, "Ensor" in 1999, "Golden Sixties" in 2000, "Vrouwen in Turkije" en in Oostende "August Desmet", "Emiel Claus", "Marines in Confrontatie" en "Van Ensor tot Delvaux". Ook bezochten we te Rotterdam een grote tentoonstelling over "Bosch" in 2001.

Om de eeuwwisseling niet onopgemerkt te laten voorbijgaan werd in het jaar 2000 de stad opgesmukt met spandoeken waarop spreuken stonden van bekende schrijvers over de eeuwwisseling. Het was onze afdeling die de spandoeken leverde.

Onder impuls van Suzy Feys nemen we ook meer actief deel aan alle Provinciale dagen en landdagen. Zo kennen we: "Ensor tot Delvaux" te Oostende, "Parijs-Brussel" te Gent, "Van Memlinck tot Pourbus" te Brugge, "Koningroute" te Brussel, "Van Dyck" te Antwerpen, "Talbot house" te Poperinge, "Mineralen en Fossielen" te Waregem, "Visserij museum" te Koksijde en een haven rondvaart te Zeebrugge.

8. W F- Veurne - De Panne vzw

In De Panne bestond er vroeger een bloeiende Culturele Kring onder de leiding van dhr. Germain Dezeure. Door het wegvallen van die Kring werd door het Hoofdbestuur meerdere stappen gedaan om er een plaatselijke WF afdeling te stichten, maar er werden geen mensen gevonden die dit wilden op zich nemen. Doordat er ondertussen veel Pannenaars zich hadden aangesloten bij Veurne en daar onze ondervoorzitter iemand uit De Panne is, werd er in de bestuursvergadering van 27 /7/05 beslist de naam uit te breiden tot WF Veurne-De Panne.

Het WF Veurne was immers reeds actief in De Panne daar er sinds 2003 tentoonstellingen plaats vonden in het gemeentehuis van De Panne. Zo kenden we de thematentoonstellingen over "Oude Willemsfondsaffiches", "Eurokartoenale: Vrijheid", "Vrijmetselarij".

De Panne was ook vanaf haar ontstaan een vrijzinnig bastion. Zo ontstond er de vrije, liberale school: het Panneinstituut. Later groeide daaruit de gemeenschapsschool KTA. Het instituut bleef geldelijk onafhankelijk en behield zijn vrijzinnigheid. Zo komt het dat het Veurns WF jaarlijks een dotatie ontving van dit instituut. Het is dan ook normaal dat de uitbreiding met De Panne gebeurde.

Ook hebben de families Terlinck, Ruysen en Houtsaegher, die aan de basis lagen van onze plaatselijke afdeling, er nu nog hun verblijfplaats.

Gezien de verantwoordelijkheid van de bestuursleden in een feitelijke vereniging zeer groot is, wordt in het jaar 2005 beslist onze vereniging opnieuw om te vormen tot VZW en wordt de naam WF afdeling Veurne De Panne.

De doelstellingen van het WF uit de 19de eeuw waren emancipatie van het Vlaamse volk of "Volksverheffing" via voordrachten, zangavonden, bibliotheek, verdediging van het openbaar onderwijs en de belangen van de vrijzinnigen. Deze doelstellingen zijn ongewijzigd maar onder een andere vorm. De zangavonden zijn vervangen door het bezoek aan concerten in het operagebouw van Brugge en het bijwonen van concerten gebracht door de Veurnse harmonie

Ste Cecilia. Ook het inrichten van voordrachten hebben we opnieuw opgenomen in onze werking. Dit gebeurt evenwel in samenwerking met "50-actief" en met "UPV-Westhoek" onder de vorm van namiddagcauseriën. Uitstappen, reizen en tentoonstellingbezoek blijven toch de grootste publiektrekkers. In 2006 hadden we een totaal van 30 activiteiten.

Het heden is de brug tussen het verleden en de toekomst. Aldus moeten we de ervaringen uit het verleden gebruiken om de toekomst voor te bereiden. Dat was dan ook de opzet om deze geschiedenis te schrijven.

DE VOORZITTERS

1881-1885: Adolphe De Hoon

1885-1924: Karel Barbier

1932-1936: Honoré Ruysen

1936-1956: Prosper Hendryckx

1956-1964: Joris Van den Castele

1964-1967: Godgaf Dalle

1967-1978: Kaat Van Werveke

1978-1996: Alfred Dujardin

1996- : Ivan Winnock